

Èse de dône ori in septemana: Joi-a si Dòm-
nea: éra candu va pretinde importantia
materieloru, va esi de trei séu de patru ori
in septemana.

Pretulu de prenumeratiune
pentru Austria:

pe anu întregu	8 fl. v. a.
diugetate de anu	4 " " "
patrariu	2 " " "

pentru Romani'a si straietate:

ani întregu	12 fl.
diugetate de anu	6 " " "

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pundinti ai nostri, si de-adreptulu la Redac-
tiune Alte-Postgasse Nr. 1. unde sunt a se
adresá si corespondintiele, ce privescu Red-
actiunea, administratiunea séu speditur'a;
cate vor fi nefrancate, nu se vor primi; éra
cele anonime nu se vor publicá.

Pentru aneale si alte comunicatiuni de inte-
resu privatu — se raspunde cate 7 cr. de
linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu.
Pretulu timbrului cate 80 cr. pent. una data
se antecipa.

Pesta, 27 florariu/8 ciresieriu 1870.

Oravitienu fecera o resolutiune, epo-
cala pentru politic'a romaniloru din Un-
gari'a si din Banatu. Corespundinti'a nó-
stra de mai la vale, ni-o aréa. —

Ministeriulu contelui Potocki imbiá
cehiloru impacatiunea intre marginile
pactului dualisticu, care, precum se vede,
nu e impoteritu a lu pestrece.

Cehii inse, nu vor se prinésca pac-
tulu en bloc, ci mai anteu se-lu supuna
unei revisiuni rigurose. Am aretatu dejá
cá acésta intentiune a loru nu voiau s'o
spuna, pana nu vor pume cesi ceva picio-
rulu in scaritia; dar partit'a loru juna
i-a silitu se ésa cu colórea, nainte de
timpulu potrivit.

Urmarea fu cá Potocki si-intrerupse
negotiatiunile de impacare, éra dua-
listii unguri se alarmara for' de mesura.

Acest'a e stadiulu actuale. Diariile
cehice se disputa cu cele unguresci. Cehii
repetiescu ceea ce reproduseramu si noi
de unadi dupa „Pol.“, despre influinti'a
guvernului ungurescu la apesarea Boe-
miei, — éra ungurii opunu cotidianele
frase si fictiuni juridice ale loru proprie. —

In stang'a corpului legelativu alu
Franciei, s'a marcatu desclimirea intre
fractiunea lui Picard, ce se dice parla-
mentara, si a lui Gambetta ce trece de
republicana. Din asta sfasiare, guvernulu
n'are ceva dobanda mare, cáci in fati'a
lui, fractiunile se intrunescu in multe
punte. —

In ajunulu alegerii de rege in Ispa-
nia, esparteristii si-incórda poterile in
curtile legiuitórie, éra prin tíera facu
demonstratiuni. Densulu inse continua a
se scusa cu betranetiele si cá n'are copii.
Dar tocm'a aceste dône cause par' cá-lu
recomenda si republicaniloru, cáci vedu
aprópe ocaimnea a realisá idealulu loru
politicu, ce nu potu face acum'a. Ade-
rintii lui credu cá densulu nu va mai
refusá corón'a, dupa ce i vor fi imbiat'o
curtile. —

Suitier'a 'si grigesce bine fruntarie-
le; respunde cu conscientiositate tuturoru
detorintieloru sale internationali ce le
are catra Italia. Bandle inse n'au ince-
tatu, cáci resaru in Itali'a propria, fora se
le impedece de ajunsu secestrarile de ar-
me cáte le essecutá guvernulu. —

Desbateréa generala a infalibilitatei
in conciliulu din Roma, s'a curmatu, desí
mai erau inscrisi la 40 de oratori. Prin
urmare, acestor'a li s'a astupatu gur'a.
Unu asemene atacu la libertatea cuven-
tului, nu s'a mai pomenitu nici in mee-
tingurile celoru mai neculti lucratori
de di. —

Foile straine anuncia cumca Tur-
ci'a concentréza ostiri la fruntariele Ro-
maniei. Splicatiunea pasului acestuia,
n'o gasimu nicairia.

In Romani'a nu se face nici poména
de veri o agitatiune in contr'a Turciei,
ci spiritele sunt ocupate numai de alege-
rile pentru camerele legiuitórie.

Aceste alegeri sunt casi celea din
rondulu trecut, adeca agintii guvernul-
lui, déca potu pune man'a pre domnii
alegatori, ni ti-i batu de-i snopescu. Tó-
te aceste unii par' a crede c'ar veni de la
celu „din grati'a lui Ddiu si prin voin-
ti'a nationala,“ — dar noi ca ómeni
constititionali tienemu cá vinu de la gu-
vernu, ai caruia aderinti se numescu in-
sisi pre fine (nu-e siéga): „ómenii or-
dinei.“ —

De la intelnirea regelui prusescu cu
tiarulu Russiei la Ems, séra unii resta-

bilirea buneloru relatiuni intre aceste
dône curti, cari se cam turburaseru de
candu Russi'a comandá intróducerea lim-
bei oficiale rusesci in provinciile sale
nemtiesci de la Baltic'a. Prussi'a, carea
se crede protectorulu naturalu alu tutu-
roru nemtiloru ori unde ar fi, se sentiá
lovita de politic'a rusésca. Ori cum se
fie, rusulu nu slabescé din tendintiele
rusificatórie, ci le continua casi cuceri-
rile sale, cari de curundu fecera éra si in
Asi'a pasi gigantici, in direptiunea catra
orasiulu Urga din Mongoli'a.

Dar pati Russi'a si unu picu de pa-
coste in politic'a sa asiatica. Adeca este
scintu cá de multu timpu céra a explo-
atá certele confinarie, escate intre Per-
si'a si Turci'a. Dar acum aceste certe, de-
parté de a luá dimenssiuni periculóse, sunt
pre calea cea mai buna d'a se complaná,
cáci atátu Turci'a cátu si Persi'a s'au in-
voitu a-si alege unu jude care se li deci-
da caus'a, si au alesu pre consululu anglu
din Bagdad.

ÓLA DE CARNE.

Candu se respandi faim'a cumca
serbii in congresulu loru vreu se-si aléga
de voevodu pre dlu Cernovicu, diariulu
guvernamentalu ungurescu „Reform,“
n'i-si potú ascunde mirarea, cum de nu
s'au gasitu in congresu si barbati de
aceia, cari se combata ideia despre alege-
rea unu voevodu?!

Alegerea de voevodu nationalu, un-
guru o credeau inreputata in congresu
politiceu ungurescu, — de aceea se ascep-
tau ca acei serbi, cari la guvernulu céra
a se recomandá prin declaratiunile cá
densii tienu la politic'a unгурésca, se se
scóle acum a pledá contra alegerii, ca
astu-feliu in fapta se dovedésca cumca
sunt de partit'a guvernului.

Dar cercus'anti'a cá nici unu serbu
nu s'a scolatu pentru aperarea politiceu
guvernamentale, o face pe „Reform“ se
conchida cumca partit'a guvernamentala
serbésca este fórté slaba, si cá cáte unu
serbu guvernamentalu profeséza princi-
pie guvernamentale numai ca se ajunga
la veri una diregatoria, la „óla cu carne“
si apoi delocu ce a ajunsu, — tace.

Desí deocamdata nu s'a alesu nemi-
ca de demnitatea de voevodu a dlui Cer-
noviciu, casulu totusi este instructiv, si
mai vertosu sunt instructive marturisirile
guvernamentalei „Reform.“

Aceste marturisiri guvernamentale
combatu amaru politic'a guvernului, si o
combatu cu argumentele natiunalitatiloru.

Sunt reprezentantii natiunalitatiloru
cari au spus'o pentru prima data si o
repetiescu necontentitu cá, la natiunalita-
tatile nemagiare nu esiste partita guver-
namentala, si nu póte existe cáci tóte a-
ceste natiunalitati 'si vedu interesele ne-
curmatu lovite despre partea guvernului,
— apoi nu e cu potintia o aliantia intre
bietulu lovitu si intre celu care ilu lo-
vesce.

Guvernulu inse si partit'a domnitó-
ria nu voiau se créda adevérului ce esiá
din gur'a reprezentantiloru nostri tindin-
du a stabili o contielegere sincera, —
ci mai credea mintiuniloru lingusitórie
prin cari cersitorii de diregatorii seiu se
se recomende ca se póta ajunge la „óla
de carne.“

Acést'a este de comunu nefericirea
mai a tuturoru guverneloru: adevérulu
nu li place, cáci e impungatoriu; dar
place mintiun'a, cáci e lingusitória. —
Avisatu a-si alege un'a dintre aceste
dóue, elu elege cea ce-i place.

„Mi place de tíno, esti omulu meu,
contezú pre tíne.“ Asiá s'a indatinatu
pretotindenia cáte unu ministru se dicu
celuia ce-i face mari complimente in rup-
tulu sieleloru.

„Credú cáti place de mine, dar nu-
su omulu teu ci alu ólei de carne,“ cu-
geta intru sine complimentatoriulu ego-
istu, si lucra pururia in acestu cugetu.
Elu tiene, nu la ministru ci, la óla de
carne, la diregatoria, — si nici candu
nu-i vine a minte se-si sparga óla pentru
cá dóra a demissionatu ministruulu de la
care a capetat'o.

Este mare rol'a ce egoismulu con-
demnabile, óla de carne, o jóca in poli-
tica, pre cont'a adevérului si a binelui
comunu. Nu numai individi, ci natiuni
intregi néga adevérulu, numai ca se nu
fie silite a lasá din mana óla de carne,
sén numai ca se nu-si póta bagá si altii
lingur'a intr'insa.

Se ilustrámu asertiunea acést'a cu
unu essemplu: Veduramu mai sus cá in-
sasi o fóia guvernamentala marturisi
cumca la natiunile nemagiare nu existe
partita guvernamentala. Credeti acum
dóra cá guvernulu, silitu de consecint'a
logica, nu va mai tiené la o partita carea
nu existe, ci-si va face socót'a cu ceea
care existe, adeca cu partit'a natiunala?
Defeliu nu, cáci partit'a natiunala cere
drepturi egale pentru tóte natiunile din
tíera, dar la acést'a partit'a guvernamen-
tala nu se póte invoí, de óra ce nu póte
renunciá la favorurile ce le trage din
preparatiu ungurescu, unu óra de carne.

Astu-feliu binele patriei iutregi nu
se póte efptu'i cáci, in mani'a conse-
cintiei logice, l'impedece óla de carne
a unei singure natiuni.

Lasámu acú bunulu cetitoriu a con-
statá: cine e s'averan'a actiuniloru poli-
tice in tíera nóstra, logic'a? ori óla de
carne?

Proieptulu de lege pentru organizarea municipieloru

este fórté lungu, de acea — ca oo. ceti-
tori se-i cunósca totusi natur'a si tendint'a —
prodreemú aci in estrasu principiile fundamen-
tali ale lui:

Tóte comitatele, districtele, scaunale secu-
iesci, asiá si cele XVI. orasie sepusiane, se or-
ganiséza prin acésta lege, — éra pamentulu
regescu se va organizá prin alta lege. (§. 1.
si 89.)

Comitatele municipieloru se compunu
astu-feliu cá diugetate va fi din aceia cari
platescu mai mare contributiune (adeca aristo-
cratii debani, cari la noi sunt mai vertosu aris-
toerati de nascere) si diugetate se vor alege
prin comunitati; de so va alege unu astu-feliu
de individú, care ca unulu ce platescu mai mare
contributiune este dejá membru alu comi-
tetului, 'si póte tiené acésta calitate ca alesu, si
in loculu densulu va veni acéla care dupa
siru platescu cea mai mare contributiune. (§. 20
si 31.)

In siedintiele comiteteloru voturile se nu-
nera dupa numerulu vorbitoriloru, si numai
la cererea a 10 membri se face votare nomi-
nala (§. 45.)

Atari proponeri, cari, séu in siedinti'a co-
mitetului séu la presidiu (comitetulu supremu) cu
24 de óre mai nainte nu s'au insinnatu, nu so
potu luá la desbateré. (§. 46.)

Diregatorii se alege po 6 ani si comite-
le supremu face candidatur'a, singuru dupa pare-
rea sa, for'a ascultá opiniunea camitetului séu
a inteligintiei comitatului, dar mediculu, geo-
metrulu si veterinariulu pe 6 ani se numescu
de catra comiteles supremu, éra archiviariulu,
comisariulu si toti servitorii de securitate, ca-

telanulu, toti diregatorii de manipuliatiune, se
denumescu de comiteles supremu pe viétia, pre-
cum si diregatorii onorari se denumescu totu de
de nsulu. (§. 53, 65 si 68.)

Comiteles supremu are dreptu a ordiná
incuisitiune in contr'a ori carui diregatoriu, sub
timpulu incuisitiunei a-lu suspinde de la oficiu,
a-lu substitui prin altulu, cu exceptiunea vice-
comitetului, cáci in casu de ar fi suspinsu aces-
t'a decatra comiteles supremu (ceea ce are dreptu
a face) in siedinti'a cea mai de aprópe la candi-
datur'a comitetului se va alege altu vice-comite.
(§. 53.)

Déca comitetulu séu vice-comiteles nu-si
va face detorintiele cu promptitudine, (cum va
demandá ministeriulu) ministeriulu póte impo-
ternici pe comiteles supremu ca acést'a cu toti
diregatorii comitatului se dispuna. (§. 54.)

Comiteles supremu pe diregatorii comita-
tului ii póte pune sub actiune fiscala, ii póte
suspende precum si amová de la oficiu, si in
loculu loru póte denumi pe altii, si acesti di-
regatori denumiti de comiteles supremu remanu
in posturile loru pana la restaurarea generala,
care se va face numai la 6 ani (§. 55.)

La comisiunea disciplinaria care va fi
permanente, doi membri se alege de comitetu,
éra doi membri precum si presidintele se denu-
mescu de comiteles supremu (adeca comitetulu
alege 2 membri, éra comiteles denumescé 3)
(§. 79.)
Ilie.

Responsu in caus'a teologiei din Aradu.

Celea ce me indemnara a afirmá, cá insti-
tutulu „teologiei“ va se dicá aseméné acésta,
sunt: 1, cá pe timpulu candu aveamu o teologia
si in Versietiu: teologi'a aradana se tienea de
mai bine organizata, de mai buna, de cátu ceea
din Versietiu; dar 2, acum in timpulu din urma
se primira in teologi'a aradana cati va tindri
veniti de la scól'a din satu. Atunci dara buna,
acum decadiuta.

Scopulu meu a fostu obiectivitatea, adeca
a combats procedur'a atinsei primiri de teologi.

Se póte, ba incredindu-me reflexiuniloru
ce mi s'a facutu, credú cá si mai nainte de acé-
st'a s'au practiecatu susceperea de teneri necali-
ficati in teologi'a aradana; de aci póte mi s'ar
dice cá in locu de a face propasire, s'au tienutu
numai totu de usulu celu reu, dar si ast'a va se
dicea decadintia, cáci stabilitate in natura non
datur.

Articululu meu a fostu scrisu naintea sie-
dintieloru sinodali eparchiale, dar se publicá in
urma, pre candu ne intimpiná conclusulu sino-
dalu, imbucuratoriulu, cá de aci nainte teologii
vor se fie gimnasisti cu 8 clase. Deci cu privire
la acestu punctu, mi s'ar poté dóra dice cá am
scrisu ceva de prisosu; inse nu au fostu de locu
scintita! Conclusulu sinodului mi e marturia!

Inflorirea institutului cestiunatu, prin or-
ganismulu seu progresivu, prin societatea de
lectura, prin frecuentarea de teneri calificati
etc., me imbucura, ca si pre veri care romanu
cu simtieminte curate. — Asiu fi doritu ca
acestu progresu se se póta constatá din scrierile
respectiviloru juni.

Meritele fie-iertatului Giorgiu Popa, d'-
recte spre institutu, nu le sciu, de aceea am si
scrisu, numai pentru cronologia cá pre atunci
au fostu teologi'a unu adevératu institutu,
pentru cá la primirea in teologia se rece-
reau calitatile prescrise chiaru de guvernulu,
cari inse in anii din urma s'au trecutú cu vede-
rea; de unde am dedusu éra si combinarea cea
scintita (?!).

Cu privire la posturile de notari comu-
nali, mi se reflectéza cá junii teologi sunt capaci
ci de notari, si apoi mi spunu cá fórté multii
notari comunali sunt slabi. Deplorabila logica.
Desí concedu cá póte se fie adevérata, totusi nu
m'asiu fi incumetatú s'o afirmu. Cu alte cuvinte

ea dice că teologii pentru aceea sunt capaci de notari, pentru că notarii sunt slabi.

Dar idealul nostru, nu e notariul slab, ci celu tare și bun. Suer'a unui notariu este destul de largă, pentru ca unu bunu notariu se-si arete valorea. Elu pôte tórte multu, ocași-uni are dese.

Tinerii teologi se credu in dreptu a respunde insisi. Dumeloru inse n'au neci compe-tinti'a subiectiva neci obiectiva. E vorba despre teologia. Densii numai acum'a o invétia, id est ane n'o sciu; necum se fie intratu in viétia practica ca se véda fruptele unei asemene teologii. Practic'a decide. Cum vinu totusi se vorbésca despre unu obiectu care nu-lu sciu? Adevératú acést'a nu dovedesce progresu la teologii de la Aradu.

Eu facusemu paralela între teologi'a de odinóra si ast'a de astadi. M'am pronunsiatu pentru cea de-atunci, contra celei de acum. Si astadi vedu că vor se me combata cei ce nu cunoscu ceea de atunci, éra in cést'a de acum intrara numai mai ieri alalta-ieri. Sunt totusi ei in dreptu a combate? Se pôte; la noi, unde multe mergu anapoda, pôte se mérga si acést'a.

Sum departe de a descuragiá tinerii. Sunt geniali, si sperantie mari avemu de la ei, sunt tineri de zelu, cari delocu ce vor veni in viétia practica, vor se fericsca natiunea neaperatu, deci nu potu de cátu se dicu fie-caruia: invétia bine fétulu cá poti fi omu mare.

Ioane Siefertianu. *)

Oravit'a 4 Juniu.

Conferinti'a romana a cercului alegatoriu Oravit'a, adi a otaritu pasivitate adeca retragere de la alegerea de ablegatu, publicata pe 22 Juniu. Romanii au aflatu cá nu potu esi la cale a) fétia cu societatea drumului de feru; b) fatia cu diregatorii cari s'au pusu in fruntea partidei contrarie, c) fatia cu coruptiunea din unele comune romane.

Poporulu e sub totu felulu de presiuni, libertatea si constitutiunea ce i s'a datu, e numai ilusória.

Cátu mai curendu pe largu.

S'a constituitu comitetu pentru gravamine.

Mai multi.

Ticvani (Carasiu) juniu.

mura de fapte criminale. Numai ce in 8. Maiu impuscara pe Nicolea Potocianu judele comunalu din Cielova romana, si éta in 28 Maiu sér'a impuscara pe Georgiu Popa, judele comunalu din Foroticu; toem'a candu rentornandu dela Oravit'a intrá in satu cu cocia, ucigatoriulu pe nesimtite s'a apropiatu de cocia, si ilu impuscá de aprópe in spate, si in minutu musl. Acum'a s'a bagatu spaim'a in judii comu-

*) Au vorbitu acum ambele parti, deci le rogámu se considere disput'a de incheiata. Red.

mai si ne tememu cá rentu se latiesce pentru cá multi judi comunali pentru belituri si tiraini au dusimani neimpacati.

Pentru de a cúnosce starea publica in comitatulu nostru Carasiu, trebuia se pomenescu cumca cu tóte cá poporulu are dreptu de a alege judi comunali, de regula sé alege pe care nu-lu voiesce, pentru cá s'a facutu o datina in mai multe solgabiraiate cá chinesi'a adeca diregatori'a de jude comunalu se cumpera cu daruri pre la unii pre la altii, cáte cu 2—300 fl. v. a.

Intre asiá imprejurari judele comunalu trebuia se-si castige in multe moduri ce a datu unuia si altuia . . . si inca pedesupr'a, ca se-si faca avntia. — Acést'a e in multe comune! —

Georgiu Popa a fostu omu avntu si puternicu in satulu seu, facea ce voia, in causele lui trebuia se invinga si la solgabirou si la comitatulu. vai si amaru de acela carele avea procesu civilu séu criminalu cu elu, pentru cá elu punea marturii cum i placea, si éra in totu loculu spriginitu. Apoi cine scie care asupritu si-a resbnatu asupr'a lui, si e lueru tristu déca ajunge treb'a in comitatu, ca unii se scape de asupriri si impilari numai prin ucide ri, fapte asiá grozave si condamnabile! —

Multime de investigatiuni criminale asupr'a lui n'au avutu nici unu rezultatu, a terorisatu satulu in cátu la intempleria acést'a trista. in satu a fostu bucuria mare si afara de slugitorii satului, si judii comunali din alte locuri reuduiti din oficiu, numai cersitorii au fostu la ingropatiunea. G. Popa in satu s'a disu neunitu, pentru cá totu satulu e neunitu, in alte parti bag'séma a fostu unitu, pentru cá venira preotii uniti din prejuru si ilu ingropara ei. A satu o avere peste 40,000. fl. feciorului seu prota gr. cat. si acést'a l'a ingropa tu ca pe cei seraci din satu. †.

Satu Chinezu, 23 maiu. n.

(Necadiu cu serbii) In serbatórea din 21 noevre a tr. invetiatoriulu nostru N. Augustinu a cantatu in biserica romanesce. Preotulu serbu N. Nicoliciu, spaim'a dr. . . loru, a esitu ca o furia din altariu, se bagá in strana, puse man'a pe mineiulu invetiatoriulu, est'a nu-lu dá, pop'a tragea, si rupse din elu cateva frundie. In pe santitulu popa de guleru si-i areta unde i este loculu. Scandalulu e gat'a. Pop'a lapeda odejdi'a, injura, parasesce biserica, si neci cá s'a serbatu misa in acea santa di de serbatóre.

Cu ast'a inca nu se finesce treb'a. Popa Nicoliciu acusa nu scimu unde pe invetiatoriulu. Óre-cine — romanii nu sciu cá cine — a delegatu o comisiune se investeze treb'a. Comisiunea e dlu protop. Tabacovicu, mai unu preotu serbescu din Bocichereculu micu si famosulu jurasoru Takáts. De romanii nu-e vórba, ca se fie cineva in comisiune de sém'a loru Éca onorabil'a

comisiune vine la casa nostra comunala; romanii nu sciu nemica de tóte pana candu vedura cá ducú pe acusatulu invetiatoriulu la Caiat'a cu ochilari. Romanilbru nu li-a trebuitu cerculariu mai bunu, de cátu atát'a — indata s'au adunatu toti la casa comunala se véda, ce va fi?

Ce se fie? comisiunea l'a aflatu pe pop'a Nicoliciu de vinovatu. Dar acum'a ce va se fie? Va se fie, cá dlu protopopu Tabacovicu a provocatu pe invetiatoriulu Augustinu (baga séma, pe nevinovatul, pe atacatul) se se impace cu pop'a, se-lu sarute si se-i sarute man'a!!

Poporulu inse nu voia asiá; fiindu cá celu ce a emis comisiunea de investigare n'a grigitu ca se fie si unu romanu in ea, poporulu a voitu se se reprezente insusi pe sine. Elu incepu se strige: „Pedépsa celui vinovatu, — nu sarutare.“ Indata pasira intieleptii si zolosii sateni G. Ivanov, Z. Ungureanu s. a. ca nisce tribuni in fruntea poporului, mérsera cu stima naintea dlui Takáts, casi catra unu servitoriu alu dreptatii, chiamatu si deobligatu a fi nepartialu, si dreptu voira se-lu róge; dara necum se li fie ascultatu rogarea, — li-a spusu cá daca pana in 5 minute nu se va goli casa satului i-va inchide. Acum cei doi barbati i-respunsera: Dle, noi am facutu casa satului, noi avemu locu in ea. Noi n'am venit se facemu scandale, ei am venit se rogámu. — Inse tóte, indaru.

Resultatulu acestóru fu cá Takáts nevoindu se audia ori se asculte, a luat in scrisu pe cei mai buni si zolosi sateni, amenintandu-„cá li va costá loru multu acést'a di. Si noi scimu insine acést'a, ba cam dámu cu socotéla nainte cum va fi sentiinti'a; éca-o peste putiene dile — candu se mai domolesce poporulu — cei inserisi vor fi citati la judele cercualu, acól maltratati, inchisi, pe urma storsi de bani. Scopulu acestei proceduré pôte fi: de o parte a-si umplé pung'a, de alta parte a desgustá pe romanu de natiunea, de religiu-nea sa si a-lu tiené in jugulu serbiloru. Dorere numai cá medilócele sunt ale statului, platite si ingrasiate de sangele nostru.

Abstragendu de la chinurile de natur'a ast'a, mai suferim si vedemu cu ochii scandaliuri. Pop'a Nicoliciu, l'au vedutu mai multi ómeni cari potu jurá, — cum a jocatú „hoidoléra“ in santulu altariu din indemnulu cá scótatu cu cantatu romanesce „Imniulu poporulu“ pana se impartea nafur'a. Afara d'astea are ca preotu serbescu peste 200 de numere de poporeni romani in parochi'a sa; candu botéza, cununa, ori inmormontéza, nu scie elu de stola prescria, ci si-o face elu ca pe pelea strainiloru! Asemenea si siedulele de conunia candu le ceremu la dlu protopopu, platimú pentru ele nu 1 ci 2 fl. si peste ast'a ne alunga peste trepte daca nu aducemu si in cinste gaini, gasce ori ciurci. Apoi nu scimu cu ce dreptu cere se-lu mai si cinstimu. Au cinstea se face de sila?! — Éca fratiloru romanii, onorabila intiele-

gintia romana, onorabile cosistorie romane si pré santiloru episcopi romani, vedeti suferintiele nostre, spuneti-ne, ve rogámu, pana candu se le mai suferim? Au nu se pôte se scapámu de ele?! Nu este ajutoriu?!

Unulu pentru toti romanii din Satu Chinezu.

Din tractulu Ciacovei in Maiu 1870.

Éta cá trecú si sinodulu eparchiale celu asiá ferbinte oftatu. Nrulu 35 alu acestui préstimatu diuariu, ni reportá pe scurtu activitatea aceluia. — In catu si-a implinitu acela missiunea sa, si in cátu nu? viitoriulu ni va areta. A-ee a inse nu potemu trece cu vederea, cá deputatii din tractulu Ciacovei, asiá de putienu s'au intorsatu de afacerile comitentiloru loru, in cátu nici acela n'au sciutu, cá in tractulu acést'a de felu nu s'a tienutu sinodulu protopresviteralu prescriu de §. 50 alu statutului organicu; — celu putienu presupunemu cá n'au sciutu, cáci altcum nu ni scimu splicá caus'a, ce i-au indemnatu a tacé si a nu interpelá pre parintele protopopu J. P. Seimanu, din ce cauza n'a conchiamatu acelu sinodu. De altcum in astfelu de deputatii s'au mai insielatu si alte cercuri, cari inca necunoscedu dorinti'a alegatoriloru, au lucratu chiaru in contra dorintiei acelor'a, bunu óra in cerculu Jebelului si alu Giladului in caus'a reinfintiarii Eparchiei romane in Temisórá. —

Dar de ce se se si intereseze deputatii, candu nici insusi protopopulu nu se ingrijesce dupa cum ar trebú de afacerile tractului seu? Singurul casu, — cá din intréga provinci'a nostra Metropolitana, numai in tractulu Ciacovei nu s'a tienutu sinodulu protopresviteralu, demustra destulu de vederatu, cá tractulu acést'a se afla intr'o staro pe cátu de primitiva pe atát'a de deplorabila.

Cu totii ne-am convinsu si tienemu cá numai prin cultura, ne vom regenerá; spre care scopu barbati, caror'a li jace la inima naintarea nostra, creara si nisuescu a mai creá totu felulu de institutiuni corespondentorie; totusi dlu prot. Seimanu asiá de indiferentiu se póta fatia chiar si cu cele dejá infintiate, cum sunt d. e. scólele nostre elementari, in cátu sunt comune, cari cáte de doi ani nu le-a cercetatu! Asiá o d. e. Banlocu; si ce a urmatu din-acestu indiferentismu neiertaveru: ca do- cintele acelei comuni d. Savu Micsia — fiindu fórte ocupatu cu venatulu, — cu septemanele nu tiene prelegeri cu elevii sei. Ma scimu cá inspectorulu scolaru locale Georgiu Simileani, provocandu lu a-i dá consomnarea prunciloru obligati la cercetarea scólei pentru de a poté indemná pre parintii respectivi a-si tramite pruncii la scóla, i-a denegat'o. Antistea comunala n'a intrelesatu inca nainte de doi ani a face aretare la vener. consist. despre nepesarea invetiatoriului fatia cu detorintiele sale; dore-re plansórea nostra n'a petrunsu la inim'a ni

FOISIÓRA.

PENTRU ISTORIA NATIUNALA BISERICESCA.

Veteranulu luptaciloru natiunali din Aradu, D. Ioanu Arcossi, publicá in foisióru „Albinei Nr. 37. deducerea biografico-istorica a martirului Moise Nicóra, cu intentiune, de a dá parintelui Gruescu unele date necesarie la deslucirea ce o pregatesce Sant'a Sa despre recursurile atinse in foisióru Albinei Nr. 31.

Cam pe la capetulu atinsei deduceri dice auctorulu între altele: *M. Nicóra éra de aceea convingere, cá tóte din adinsu, cu preacalculu s'au intemplatú intru manutienerea denunciatiunei, ce si de acolo se vede cáci scrisorile in Foisióra pomenite, s'au aflatu in Banatu, unde dóra numai asiá au ajunsu, cá I. Putnicu fostulu Administratoru in Aradu, mai tardú a fostu Episcopulu Temisóriei, scrisorile atingatórie de Eparchi'a Aradului avendu-le la sine, dupa mórtéa lui cineva dintre cei mai de a própe au pusu man'a pre ele, asiá au devenitu in man'a aceluia, la cine mai pe urma s'au aflatu.“ Se pôte, cá multe documinte istorice vor fi devenitu pe asta cale in posesiunea cutarui individuu din Banatu; inse recursulu publicatu in foisióru Albinei, nu astfelu au devenitu in man'a aceluia, la cine mai pe urma s'au aflatu, ci almintre, pe alta cale, si a nume: pe o cale, carea e incopciata cu unele mominte, cari credu, cá dóra érași vor dá lumina la deslucirea ce o prega-*

tesce Parintele Gruiescu, séu celu putienu o informatiune publicului cetitoriu despre coela ce se petrecusera pe timpulu si dupa Moisa Nicóra, relative le unii barbati de specialitate, cari au luat parte la miscamintele natiunale-bisericesci.

Unchiulu meu fia-iertatu lu Damaschinu Boginca*) nascutu aici in Garlisce, dupa ascultarea studiilor filosofice si juridice in Oradca-Mare si dupa censure, aflandu-se in Pest'a, a fostu de mai multi intieleginti din partea Aradului si a Lipovei invitatu, ca se vina la Aradu pentru ascultarea studiilor teologice cu scopu de a se calugarí, ca so póta ajunge cu timpu de Episcopu romanu in Aradu, tintindú ei — inteleginti'a romana, mai vertosu la aceea, ca la timpulu seu se póta restorná asertiunea Metropoliloru serbesci, cari naintea tronului afirmau cá între romani nu esistu individi apti si calificati pentru trépt'a Episcopiei.

D. Boginca voindu a coresponde invitarii acestea, au si venit la Aradu, si apoi au recursu la Metropolitu (mi se pare Stratimiroviciu) dela carele au si primitu concessiune de a poté absolvá studiele teologice in restimpu de unu anu.

Intielegendu despre acesti pasi admini-

*) Tóte cele insirande despre acestu barbatu, le sciu si mi le-am insemnatu dupa spunerea fratelui seu Vasiliu Boginca (Bozinea) fostulu inca in analu 1814 docin-te aicia in Garlisce, la care atátu D. Boginca cátu si alti cunationali dupa putinti'a-i seraca au avutu ospitalitate — Aut. (E vorba de Boginca, carele fuse autorulu mai multóru opuri celebre romanesce, si alu caruia neologu ilu publicaramu suu. RED.)

stratorulu de atuncia din Aradu, I. Putnicu, numai de cátu au relatiunatu Archi-Episcopulu cá sub nici o conditiune se primésca in sinulu bisericii pre D. Boginca, cu atátu mai putienu a-i dá concessiune de absolvarea sciintieloru teologicesci, fiindu elu omu periculosu, descriindú-lu aci apoi cu coloru cátu se pôte de negre, cu provocare la disertatiunea ce o au facutu si scrisu asupra lui Tekelyi, renumitul defaimatoru alu romanismului.

In urmarea acestei relatiuni, Archi-Episcopulu numai de cátu invitá la sine in Carlovitiu pre D. Boginca ca se cerce a-i cúnosce flegm'a natiunala, carele si ducendu-se, dupa ce prandira la olalta de vre-o cateva ori, ilu chiamá intr'o chilia separata, si acolo i spusu: *cá calugar'i'a si pop'i'a nu e pentru densulu, cáci elu au invetiatu advocat'a, si prin urmare se si remana advocatu.* Indaru i spusu D. Boginca, cá elu are fórte mare aplicaveritate spro preutia respective calugaria si altele, Achi-Episcopulu totusi au remasu neclatitu in ur'a ce dejá o luse asupr'a lui si mai pe urma nici poména de concessiunea, ce i dase mai nainte pentru investierea sciintieloru teologice.

D. Boginca, pe atunci, pe candu ilu invitaseru romanii ca se se calugarésca, éra in Pest'a — nu am potutu intielege bine la ce oficiu de la directiunea fondatiunei preparandiali séu scolaru — aplicatu, pe langa alta ocupatiune advocatuala laterala, la invitatiunea facuta si mai vertosu la licenti'a capetata au abdisu de aceea ce au fostu in Pest'a, si au si diutu cam deodata in Aradu, unde in contielegere cu intieleginti'a de acolo s'au incercatu de-

nou a petitiuná la tron, aretandu si dovedindu tóte nedreptatile ce se intempla sub administratiunea serbesca, spre care scopu lui (D. Boginca) i s'au predatu si concrediutu mai multe copii de recursuri din cele mai nainte subternute tronului pentru orientare si provocare la ele.

Despre coela ce s'au facutu si intemplatú mai departe, nu mi-am potutu procurá date, atát'a inse stá, cá nu multu dupa ce D. Boginca au retornatu dela Carloviti, fiindu in Aradu — la invitarea unui boieru din tíera cu numele Izachie, — vedindu cá trebile mergu fórte reu, éra pre elu nu mai putienu de cátu pre M. Nicóra ilu incepusera unii a-lu persecutá, — au trecutú in Romani'a, unde sub principele Sturz'a au ajunsu juris-consultu.

La trecerea lui preste Carpati, a lasatu la fratele seu Vasilie in Garlisce — unde au avutu si parte de moscenitu de la parintii soi — tóte cartile cele mai vechi si multe manuscripte pre cari io pana acum'a numai in parte precautandu-le, amu aflatu între altele si recursulu publicatu in Albina' mrii 31. si 32. — si prin urmare asertiunea Dlui Arcossi: *cá scrisorile din foisióru pomenita — ar fi devenitu in man'a aceluia la cine mai pe urma s'au aflatu pe calea administratorului I. Putnicu —* facia cu acestu recursu si cu altele ce dóra inca le voiu mai aflá si eventualminte publicá, nu pôte avé locu.

Garlisce in 20 Maiu, 1870.

Ioane Popovicu-Ivascu, preotu.

mennia, căci pana în ziua de astăzi nu s'a făcut nici o cercetare în cauză această. Dacă înse dlu protopopu J. P. Seimanu se interesează de noi respective de învetiamentul nostru, de siguranță astăzi nu eram constrinși a lua refugiu la publicitate.

Afar' de aceea, mai este încă un reu în tractul Ciacovei, ce multu ne supera și ni inspira multa frica. Acol'ă că dlu protopopu Seimanu, — nu scimă din ce cauza — în locu de a îndrumă pre episcopii besericesci de prin comune, ca se puna la protocolu totu crucerulu ce incurge s'au se spesăza la biserică: S. Sa îi înveta diurnele s. sale, — cu ocaziunea reviziei socotelor besericesci, a nu le trece la protocolu, ci subtragendu-le din sum'a incursa la tasuri, se introducea numai restulu aceluia. De aici avem destula cauza de a ne teme, că unii episcopi se vor folosi de această înveta-tura și la alte posturi mai însemnate.

Aceste și multe altele asemenea avem se se aduca pre tapetu în sinodulu protopresviteral, pentru de a li pune odata capetu; protopresviteratul nostru înse e asiă de bino organizatu și administratu: în cătu dlu protopopu afla că noi potemu fi și for' de sinodu!

Dacă și sinodulu eparcialu a trecut cu vederea ranele noastre: atunci Dumnezeu noi nu scimă cine ne va ajuta, cine ne va scapa de pedepsă această alui Dumnezeu: nu numai că nu prosperăm, dar din di în di totu mai tare decadem. Vin'a și responsabilitatea cada pe capulu acelor'a, caror'a destinele noastre sunt incredintate, și nu se interesează de noi!

Mai multi alegatori din tractulu Ciacovei.

Din Lugosiu în Juniu 1870.

Innr. 39 alu „Albini“ dederam una recenziune despre aceea, cum din partea înaltului guvern magiaru, cu o deschilită predicțiune se renvia cause morțe, prin trimiterea sedriei delegate spre investigarea unoru escese aretate de la antea alegore de ablegatu în primav'ă anulul 1869., apromitiendu că nu vom întrelasă a aduce la cunoștința publică și despre rezultatulu acestei investigațiuni.

Eata că tînomu la vorb'a data, în urmatorulu chipu:

Dupa ce laudat'a sedria delegata, în activitate de 7 zile se eshauria de diligență sa cercetoria, cu atragerea aloru veri 150 de individi, parte acuatori, parte acuatori și martori, fuseram chiamati marti în 24 Maiu a. c. en masse naintea on. sedrie la carea ne poturam convinge despre o procedura, unica în felulu seu; aci fora protocoale autenticate și subscribe de parti, procurorulu cercetoriu, se și infatisia cu propusulu seu ce dice că acuatorile facute din partea partizanilor Mocioniani contra partizanilor Szendeiani, cinstitululu sudu (căci acel'a pre romanesce asiă se numia) se le afle cu totulu ne'ntemeiate, dar din contra, acuatorile partizanilor Szendeiani contra Mocionesciloru, privite cu sticla maritoria, se le afle desi nu nefundate, dar numai din lips'a dovediloru suficienți nejudicabile.

Pre unicul preotu gr. or. Jucu din Bolshuru află dlu procuror că densulu din cauza că în biserică, în ornatulu de servitiu divin, ar fi însufletitu poporulu se tîna cu partid'a nationala — a comisulu nu sciu ce crima, și cere a supr'a lui pedepsă de încarcerare de unu anu de zile, asprita cu postu de două ori pre septemana.

Dupa această propunere facuta din partea dlui fisc acuatoriu, cinstitululu sudu dupa o scurta consultare separata, și spuse sentiunții, cu exceptiunea la preotulu Jucu, într'acolo sunatoria, că toate le primosce asiă precum le-a propusulu fisculu acuatoriu, înse pe preotulu Jucu ilu judeca numai la arestu de una luna de zile. În contr'a acestei sentiunți preotulu Jucu insinua apelata.

Eca dar aplicarea ordenanței ministeriale în Carasiu, la ale careia rezultate de primu, debue se venim la conchiderea, că dieu ino-daru s'au facutu atâtea nelinisciri între omeni paciuți; dar totusi cinstitululu sudu, compus din partizani Klapeiani din Temisiora, se vede a fi facutu ceva că se descarcă a supr'a bietului popa romanu; veda elu cum va trage-o!

Caracteristicu lucrul este și acel'a din procedura sedriei delegate, că preste partizanulu Mocionianu avocatulu Titu Hatiegu numai din acea cauza nu se aplică asprica ordenanței ministeriale pentru că nu potura scote dovedi destule prin care se pōta dovedi, că densulu în di'a de alegere, candu partidele se postau, cu

potere ar fi trasu în partid'a Mocioniana precati-va alegatori; dar în acuz'a facuta, și dovedita preste fibireulu Fejér că densulu din puterea sa oficiosa a comandatu ulani armati în assaltu preste partizanii Mocioniani blandi și nearmati, cei ce veniau la loculu alegerei; nici fisculu acuatoriu, nici cinstitululu sudu nu aflara atare de faptu. — Asiă este! și din această beleua esiramu cu o învetaura mai învutiti!

Din Comitatulu Zarandului.

Bodolci, 4 Juniu 1870.

CONVOCARE.

„Se voimă și vom potē.“

Pre voi ve nimicira a pismei reutate, și orb'a ne-unire* etc. Popululu romanu eră odiniora Domnitoriulu lumii, eră în acea culme a fericii și gloriei, unde numai se pōte aventă unu populu, o natiune mare de pe fati'a pamentulu.

Popululu și natiunea romana pana ce au fostu condusi de geniulu unirei și alu concordiei si-au dusu rofa glorioasa, mare și ferice, nefiindu potero pamentina în stare de a i potē învinge și nimici. Indata ce discordia și neunirea au inceputu a-i predomină, au inceputu a slabă și puterea lor, și a se imprascia unii într'o parte alții într'alt'a, și asiă usioru au devenitu pradă lupiloru, înamicii ai acestei ginte, cari în estu modu cu inecetulu cu inecetulu i-au copleșitu, despoiatu și lipsitu nu numai de fericea și glori'a de mai nainte, — ci și de toate acele drepturi ce natur'a le-au datu omulu. — Astu-feliu strabunii nostri cei de odiniora atatu de puternici, au devenitu umiliti și impilati, — au devenitu sclavi.

În această stare atatu de trista, romanulu nu eră alta de cătu o unel'a a sclaviei. Nu avea mai multu timp, dar neci nu-i eră iertatu a se cultivă ca astu-feliu în eternu se nu-si mai pōta veni în ori. Fiindu estu-modu romanulu cu totulu lipsitu de cultura, a fostu lipsitu de suculu vietici devenindu mai asemenea viteloru și asiă pe aci, pe aci, pe aci eră se aptuna. Și în asta stare atatu de trista, romanulu a fostu despoiatu pana la osu atatu materialminte cătu și spiritualminte. Vieti'a lui nu eră de cătu ruin'a ce t-impastile o lasa în urm'a lor. Și astu-feliu de vietici nefericita trai romanulu în decursulu atatoru secle fiindu silitu a portă o lupta continua, lupt'a vietici contra mortii, lupt'a luminei contra intunereculu.

Fiindu sōrtea romanului în astfeliu de pericu, amenintatoriu cu estirpatione totala — ce avea se face? nemica alta decâtu a-si recunosc groșel'a — și a se întorce la parinti de mai nainte „Unire și Concordia“ căci acestia nu-lu va lasă se pēra.

Asiă au și facutu.

Dovēda viua ni este anulul 1848., candu romanii se unira în „campulu libertatii“ la Blasiu, — și jurara „unire și concordia“ și apoi de nou inceputu o lupta, lupt'a vietici, lupt'a luminei, din carea lupta se nascu unu Fetu frumos, copilu alu luminei și alu libertatii — care într'o etate abia de 20 de ani areta atate semne de vietici. Ce va fi înse de elu atunci candu va fi mare la 50—60 de ani? Minuni va face!

De unde se vede apriatu cumca romanulu numai pana atunci a fostu micu, numai pana atunci a suferitu jugulu sclaviei, — pana candu neunirea și discordia a predominat, căci asiă a voitu; — candu înse a voitu „Unire și concordia“ n'au fostu mai multu asiă, ci sōrtea natiunei delocu s'au schimbata, și rugimitele catene ale sclaviei și servituti ce de atati seculi le portă, delocu au fostu sfaramate și romanulu au trecut din morțe la vietici.

Astfeliu noi romanii, asiă credu, cu totii am simtitu necesitatea „Unirei și a concordiei“ am intielos'o și acum nu ni remanu de cătu a se cescuti.

Se voimă dara, și vom potē.

Noi romanii în decadenti'a noastră de mainainte, n'avemă nomica, n'avemă institute de învetiamentu și cultura, ca unicele medilōce ce sunt în stare a ni dă vietici și a ne repune erasi acolo unde eram odiniora; n'avemă dicu astu-feliu de institute, statulu nu vrē se ni infintiedie și sustiena, desi noi cu totu dreptulu acceptamă — căci la sustinerea statului și noi contribuimă cu averea și sangele, — noi fiindu într'o stare inapoiata, misera materialminte, înca nu potēmu se ni radicamă astu-feliu de institute.

Ce eră dara de facutu? nemica alta de cătu a ne întorce noi la noi insine. Și cu toate că eram, ba suntem și astăzi într'o stare mate-

riala destulu de misera și inapoiata, totusi am fostu în stare a ni radica scōle comunale mai în toate comunele, precum și alte institute mai nalte de învetiamentu.

Am facutu cătu am facutu, dara nu e destulu, mai avemă multe de a face. Pana acum'a am naintatu și noi cu timpulu care înaintă mai incetu; — acum înse timpulu înaintēdia cu pasi mai rapidi, și noi trebue se-tienemă cursulu și se întindemă firulu elasticu atatu de tare, cătu numai se nu se rumpă, — daru capetulu lui se ajungă acolo, unde altcum abia peste 100 de ani — am potē ajunge.

Ni lipsescu asiă-dara institute mai nalte de învetiamentu nationalu. Pentru radicaarea acelor'a ni trebuescu multi bani, și noi nu-i avemă. Poporulu e miseru, nu are de unde mai dă, căci de multe dari ce-lu impovōra, abia seic unde se-si plece capulu. Ce e dara de facutu? Se stamă cu manile în siuu? se acceptamă timpuri mai favoritorie? se acceptamă se ni cada mura în gura? nu! si de o suta de ori nu! Noi nu suntemă conti și baroni, nu avemă mii de galbeni, nu suntemă bogotani precum li place unor'a a se escusă, dar suntemă romani de cei verdi că stegēriulu, suntemă douăspre-diece milioane de romani, en se punemă noi toti umeru la umeru, anima la anima, sufletu la sufletu condusi de geniulu „Unirei și alu concordiei“ și vom fi în stare a face minuni.

Pana ce vom fi noi romanii inapoiati și miseri materialminte, — pana atunci vom fi lipsiti și inapoiati și spiritualminte, și erasi din contra. — De unde se vede cumca aceste două conditiuni asiă de strinsu sunt legate de olata cătu un'a fara de cea lalta nu pōte esiste. — Cum vom face dara ce se lo potemu avē — respective se potemu deveni în posesiunea ambeloru de odata? Voimă se incepemă și se facemă, dar asiă ca faptele se vorbēscă, căci de vorbe ne-am saturatu. Dreptu aceea subscri-sulu ni iēu libertate în meritulu acestei sante cause a convocă o adunare generale în Halmagiu pe 8/20 Iuliu 1870.*) adunare nationala, în carea se vor propune și desbate aflarea medilōceloru de a infintia unu „Fondu nationalu“ a caruia capitalu va servi de imprumutu pentru poporulu romanu economu, în obligatiuni bine ascurate; — ca astu-feliu poporulu nostru în lipsele lui se nu fie constrinsu a solvi interesu dupa suta cāte 50—60—80 fl. v. a. s'au a-si vinde realitatile în lipsa mare abia cāte cu diu-metate de pretiu. Și pana ce poporulu estu-modu remane totu miseru, nepotandu înaintă neci materialminte, neci spiritualminte, — căci daca atare economu imprumuta de undeva numai cāte 100—200 fl. este silitu a solvi dupa acestu capitalu pe totu anulu celu putienu unu interesu de 100 fl. — Și asiă elu cătu trudesce și agonisescă, abia i-ajunge pentru interese; — unde este apoi subsistinti'a și alte multe dari? — pana atunci și natiunea în genere va fi misera și inapoiata.

Veniti dara fratiloru se incepemă și se facemă baremu atāt'a cătu potemu, cătu ni concedu poterile, ca asiă dulcea noastră mama comuna se nu fie constrinsa a totu plange sōrtea filoru sei, — aceea mama buna ce de atati secli ne sustiene la peptulu seu, ranitu de plagele fatalitatiloru, și care adese în locu de lapte — ne hraniă cu sange — dar totu nu ne-a lasatu se perimu.

Éra de vom fi atatu de fericiti de a potē infintia „Fondu nationalu“ din costiune, într'unu modu atatu de favoritoriu, — dupa cum presupunemă și dupa cum se ascēpta — atunci din interesele acelu capitalu — vom infintia în Halmagiu, și respective sustienē atare Institutu mai nalte de învetiamentu nationalu.

Resultatululu se va prevedē chiar în această adunare; și despre atare resultat neci că me indoiescu a crede, acum candu marea ideia despro triumfulu și înaltarea romanismulu — vibrēdia în totu peptulu romanu, — și osebitu în fratii Zarandui, cari și pana acum au aretat atate semne de vietici.

Spre a potē triumfă, numai un'a ni lipsesce. Se lasamă odata nepesarea, intoresula mersiavu și egoismulu, și se punemă sant'a caus'a nationala mai pre susu de toate, mai pre susu de cătu chiar vietici. Nu ni lipsesce de cătu se ni facemă fiesce care detorinti'a de romanu, și contribuimă dupa detorinti'a cu miculu nostru denariu — la radicaarea maretului edi-

*) Noi dăm locu se se exprima opiniunea publică, dar ce vedemă e că catra Halmagiu nu-su drumuri de feru spre a merge cu îndemănare, apoi orasiulu e și micu spre a potē cuprinde atāt a glōta de romani.

RED.

fielu nationalu, se voimă numai și vom potē, și ore cine nu va voi?

Prē stim. Domni și frati! Nu cautati la putienetatea persōnei ce si-a luat libertate a face această convocare. Luati în consideratiune numai sublimulu scopu la care tîntimă cu totii. Noi dedati a merge cu „crucea în frunte“ avemă sperantia că ni vor urmă toti aceia, caror'a li diace la anima interesulu și sōrtea martirulu nostru poporu și a scumpei natiuni, deci:

„Fie di cu sōre s'eu cerulu norosu,“

Fie ploii, ninsōre, se veniti voiesu.“

preotulu Nicolae Butariu.

Resinari, maiu 1870.

(Înceiere.)

Noi potemu documentă și avemă date sigure din trecutu și presinte, că cari sunt dintre inteligenti'ii comunei nostre barbatii progresulu și cari sunt retrogradii. Noi cunoșcemă fōrte bine pe aceia, cari s'au interesatu cu zel și patriotismu pentru înaintarea și luminarea poporulu nostru, pentru progresulu și buna starea scōleloru nostre, dar și pre aceia, cari aveau chiamarea și detorinti'a de a face multe bune și folositorie și au facutu fōrte pucine. — Cu toate că potintia au avutu — dar n'au avutu vointia. — Ne iuvintu că în listele nostre nu figurēza dintre barbatii cei mai destinsi, cei mai inteligenti și cei mai capabili neci unulu. — Ei, — e mare diferentia între barbatii destinsi, inteligenti și capabili, — și între exprimariulu M. D., N. C., și H. M., pe cari DTa, de anonim — îi ridici într'o asiă positione și înaltime, de unde usioru potu a se rostogoli și a cadē se-si franga gatulu. — Între cei adusi nainte, atora de triumviratulu amin-titu, nu negamă, că sunt unii — respectiye unulu între cei mai destinsi prin stare, positione și învetaura dar pe langa acestea s'ar cere se aiba simtiu nobilu, inima umăna și principie liberale progresiste. — Se abdică de invidia și resbunare, se incete cu denuntiarile cele false contra barbatiloru, cari nu vor se-lu lingusēscă neci odata și se i se inchine ambiunții sale. — Se imbratisiedie pre toti fara osebite, cari desi mai au putina învetaura și stare materiala, dar au principie liberale și scopuri nobile pentru prosperitatea și înflorirea comunei, biserice și scōlei. — Dle, poroclitu „Unu adeveratu liberalu.“ Dvōstra vreti cu forti'a privilegiulu și monopolulu afaceriloru, trimbitati patriotismulu și zelulu, care nu-lu aveti — și altor'a li aruncati disprețulu — această e prē multu. — Este în genere cunoscut, că comp'n'a Resinari are venite anuale însemnate, ce trecu multu preste două dieci mii florini (20,000 fl.) v. a. și scimă și potemu constată, că neci odata nu v'a cerutu ajutorulu materialu — dar Dvōstra adese v'ati folositu de generositatea, cu care dens'a de multe ori pre unii v'a ajutoratu, și avendu chiamarea și puterea în mana ati facutu fōrte pucinu pentru dens'a s'eu mai nimic'a. Unu dintre domnii inteligenti trimbitati aiba zel și patriotismu mai mare de cătu care l'au aretat pana adi pentru cultur'a poporulu nostru Resinarianu, și noi vom fi cei d'antei, cari li vom aplaudă. — A trimbitia zel și liberalismu în afara, și în lantru a fi contrariu ne'm-pacatu culturii și progresulu, — asiă ceva e nu numai condamnabilu, dar și ridiculos. Propage adeverat'a inteligentia: solidaritatea și concordia între toti barbatii de pricepere, era nu discordia și disprețulu. — Se nu mai iesse la publicitate cu sofisme, numindu pre barbatii de simti și pricepere „Anarchisti, demagogi și pseudo-liberali.“ Anarchisti, demagogi și pseudo liberali sunt cei-a cari seducu poporulu pentru interesele lor egoistice și apoi candu ajungu la putere din grati'a și nesciinti'a poporulu, suntu cei d'antei, cari i da'ru piciorulu, ilu apesa si-lu impoverēza cu felu de felu de greutati. — Faceti mai multu pentru poporu, aretati-i drumulu, deschideti-i ochii, nu ingropati talantulu, dēca vreti se trecoti de învetați și inteligenti. — Reversati în toate partile învetaur'a și nu faceti monopolu de dens'a — nu ascundeti sfeticulu sub obroc, dle poroclitu „Unu adeveratu liberalu.“ — Ati cerutu anularea alegerei din 21 Decembre a. t. prin protestu la Ven. Consistoriu, ce vi a și incuviintiatu afara de denumirea Par. S. P. de comisariu — S'a denumitu comisariu delegatu pentru nou'a alegere Par. Protop. I. Hanea carele a hotaritu și publicatu tînerca sinodulu pe Do-

*) Sunt rogati cu tōta onōrea și cele lalte Redacțiuni nationale a reproduce în pretiuneloru colōne această Convocare. AUT.

mineca 1. Fauru c. v. a. c. — In această zi s'a intrunitu poporul din ambele biserici in biserică cea nouă in soboru. — După finea servitiului divin Par. Protop. I. Hanea prin o cuventare potrivita amintea poporului scopu venirii DSale in comună noastră si dechiarandu sinodulu de deschis, provoca poporul a alege doi notari. — In urm'a alegerii acestor'a se hotaresce modulu votarii prin sieduli. — Se ridica protestu contr'a unei liste tiparite secretu, compusa si fabricate de unulu cu scopu si intentiune egoistica si impartita poporului prin agenti si agitatori de meseria, — spunendu, că această tramisa din partea Escelentiei Sale Par. Mitropolitu, cu acea insarcinare, că numai această lista tiparita se va primi la votare. Par. Prot. presedinte a suferitu a votă si copții. — A votatu unu omu si de două ori si n'a vrutu se considere protestulu, ce i s'a facutu. — In decursulu votarii unulu dintre agitatori stetea langa măs'a presidiului, carea eră impresurata de poporu casi o loteria de tergu. — Acestu agitatoriu primia siedulile de la ómenii, cari nu se apropiá de mēsa — si apoi elu le schimbá acele sieduli aruncandu in urna de cele tiparite fora ca presidiulu se dica ceva.

Alegerea de la 21. Decembre a. t. s'a anulatu de ven. Consistoriu la cererea unoru nemulti, miti des'i a corespunsu intru tóte st. org. că numerulu votantiloru de trei dieci si unulu (31) nu eră basa valida de anulare, fiindu publicata diu'a tinerii sinodulu si votisarea libera. —

Acést'a s'a facutu, căci asiá a fostu voi'a si poff'a Par. S. P. asesorului consistorialu, căci pentru alegerea din 1 Fauru DSa si-a compusu si fabricatu o lista conforma dorintieloru sale, si tiparindu-o secretu, — in ajunulu tinerii sinodulu'á chiamata la DSa pre mai multi agenti si agitatori, cari i-au cugetatu mai buni de această meseria si li-a datu fia-caruia cate unu numeru de liste si instructiunile necesarie cum au de a procede cu impartirea loru. — Pe doi din acesti agitatori, pentru ca impartirea se o faca din interesu i-a pusu si in liste ca membri ai comitetului si asiá la scrutiniu list'a acést'a a avutu maioritatea.

In această lista Par. S. P. si-a trecut pe tóte némurile sale d'aprópe, pe toti adoratorii si favoritiu sei in cătu abia 7—8 individi nu sunt inruditi intre sine — incolo unu talmesiu-balmesiu. — Intre epitropi doi sunt veri primari, ceea ce e contra §-lui 25 din St. Org. — Protestu in scrisu a fostu de prisosu a se dá contr'a acesteia, căci mirare, această alegere facuta la 1. Fauru des'i defectuósa, după cum se póte constatá din cele relatate, Joi in 5. Fauru s'a si aprobatu si intaritu de catra ven. consist. si Domineca in 8 Fauru s'a publicatu poporului intrunitu in soboru de catra Par. Protop. tractualu I. Panovicu. Éta dar că nu a facutu impedecari zadarnice Par. S. Pop. . . , căci cu impedecarile si-a ajunsu scopulu si astadi in comitetu e incunguratu de tóte némurile, de toti amicii si adoratorii sei. — Deci acum'a fapte frumóse, căci pe vorbe pompóse nu mai punemu pretiu. — Lipsesca, după cum am mai amintitu invidi'a, si resbunarea, căci numai lipsindu acesteia, binele si prosperitatea comunei, biserice si scólei nóstre va inflori.

Mai multi din cei atacati.

PROTOCOLULU

Sinodulu primu eparchialu alu diecesei romane greco-orientale a Caransebesiului con vocatu in Caransebesiu pe 19 Aprile/1 Mai 1870.

Siedint'a IV.

tienuta in 23 Aprile/5 Maiu 1870.

(continuare)

56. Protocolulu siedintiei din 22 Aprile/4 Maiu 1870 se cetece in tóta estensiunea sa, si se autentica fara modificatiuni esentiale.

57. Presedintele archiereu denumesece pre Michaiu Pocreanu de notariu ordinariu pentru siedint'a de astadi si de notari insemnatori de cuventatori pre Nicolau Popovicu si pre Paunu Iovescu.

58. Deputatulu Titu Hatiegu cu reportatoriu alu comisiunei petitiunale, cu provocare la Nr. 12 curentu in caus'a rogarii comunei Stamor'a-romana comunica, că maioritatea comisiunei e pentru aplacidarea rogarii, si anume că din sesiunea vacanta diumetate din venitu

se se dee spre platirea detoriiloru biserice, éra minoritatea comisiunei concede totu dreptulu de dispusetiune numai comunei bisericesci, fiindu sesiunea numai avere comunala bisericesca.

Rogarea se incuviintiéza in acelu modu, ca diumetate din sesiune se preda preotulu localu, ca se o folosésca provisoriu, si cea lalta diumetate se lasa in folosulu comunei bisericesci, avendu amendóne partile a portá sarcinile in asemenea gradu.

59. Reportatoriulu comisiunei petitiunale in caus'a rogarii telegrafice a comunei Moldov'a noua pentru destituirea epitropiloru actuali la Nr. 13 cur: comunica parerea comisiunei, ca rogarea se se respinga, deórace din protócolele sinodulu parochialu s'a doveditu că alegerea tutoriloru din anulu trecut e legiuita, si in contr'a alegerii aceleia in timpul prescriu de lege nu s'a facutu nici unu recursu; éra alegerea a dou'a de epitropi s'a facutu numai prin comitetulu parochialu, prin urmare e nelegiuita si asiá rogarea e nemotivata.

Se primesce opiniunea comisiunei.

60. Reportatoriulu comisiunei petitiunale cu provocare la Nr. 14 cur. in caus'a plánsórei lui Alesandru Beliczai in contra preotulu Stefanu Chirilescu impartasiesce parerea comisiunei, ca această cauza in intielesulu §-lui 9. din statutulu organicu se se strapuna la senatulu consistorialu strinsu bisericescu, spre pertrap-tare competentu.

Opiniunea comisiunei petitiunale se primesce.

61. Deputatulu Juliann Ianculescu reportatoriulu comisiunei financiale cu provocare la Nr. 16 cur. in obiectulu predarei fondulu instructu vechiu a-lu Episcopiei Caransebesiului primitu de la Episcopi'a de mai nainte a Versietiu si cu provocare la Nr. 17 cur. in caus'a procurarei ornateloru archiereci si altoru lucruri de lipsa pentru Eparchi'a noua, si adeca in obiectulu fondulu instructu nou, impartasiesce constatarea comisiunei de osebi asupra fondulu instructu nou, cumca prin colepta s'au incassatu 4351 fl. 95 cr. éra spelele pentru castigarea acestui fondu s'au documentatu cu 8848 fl. 77 cr. prin urmare e unu deficitu de 4491 fl. 82 cr., care e de a se platit séu de acum'a séu l'a platitu parintele archiereu si propune ca tóte aceste acte se se strapuna la senatulu epitropescu pentru pertrap-tare ulterioara.

Presedintele archiereu cu privire la deficitulu de 4491 fl. 81 cr. descopere că l'a platitu din propriulu seu si renuncia la vre-o despagubire din partea diecesei.

Acést'a declarare a Inaltu-Présantiei Sale D-lui Episcopu se primesce cu multimita si aplause de catra sinodulu eparchialu si parerea comisiunei priminda-se, se strapuna actele la senatulu epitropescu, avendu de a se chiamá si fisculu eparchialu la această pertrap-tare.

62. Deputatulu Constantinu Radulescu din acestu incidinte intréba pre presedintele archiereu, că in intielesulu statutulu organicu ingrigitu-s'a pentru denumirea unui economu.

Presedintele archiereu in acestu obiectu dechiara cumca nu a potutu se-si puna economu, deórace fiindu de lipsa unu calugaru spre acestu scopu si neavendu monastire si alte medilóce, a lasatu cestiunea acést'a pe unu timpu mai potrivitu.

Ce'a-ce sinodulu ié spre cunoscentia.

63. Reportatoriulu comisiunei financiale Timoteiu Miclea cu privire la Nr. 18. cur. in obiectulu reportulu casariulu Eforiei eparchiali Ioanu Peti'a cu datulu 26 Martiu 1870 despre starea fondulu clericalu din tasulu alu II. si fondulu din tapsele osamenulu pentru candidatii de preotia si aspirantii la postulu invetiatorescu impartasiesce parerea comisiunei, că fiindu actele voluminóse si lipsindu timpululu spre esaminarea unoru astu-feliu de acte voluminóse se se predee la senatulu epitropescu.

Parerea comisiunei se primesce.

64. Reportatoriulu comisiunei financiale cu privintia la Nr. 19. cur. pentru mesurile luate in caus'a transferarei institutulu teologicu dela Versietiu la Caransebesiu, si a lefeloru profesoriloru, comunica luare la cunoscentia a comisiunei.

Servesce spre sciintia.

65. Reportatoriulu comisiunei financiale cu privire la nr. 19 cur. in caus'a resiedintiei

cumperate, comunica parerea comisiunei relativa la platirea celor 14,000 fl. restanti'a de pretiulu rescumpararei, si intr' alte mesuri recomenda senatulu epitropescu si a) oferte de buna voia de la singulari, b) oferte de buna voia de la comunele bisericesci, cari se se strapuna epitropiei eparchiale pana la capetulu anululu 1870, totu de-o-data cu privire la dechiaratiunea inaltu présantiei Sale, prin carea s'a predatu edificiulu de resiedint'a in proprietatea diecesei, dechiaratiunea se se espedeze in forma acomodata pentru transcriere in cartea funduala; in fine comisiunea propune multimita inaltu présantiei Sale pentru oblatulu de 2000 fl. si pentru tóta staruint'a intru castigarea resiedintiei.

Se primesce cu multimita.

66. Reportatoriulu comisiunei esmise pentru arondarea celor 20 de cercuri electorali intr'unu modu mai corespundietoriu asterne proiectulu comisiunei cu referintia la Nr. 21. cur.

Acestu proiectu de arondare cetindu-se din punctu in punctu in tóta estensiunea sa s'a primitu de stabilitu pentru cercurile electorali si se alatura sub C/.

67. Reportatoriulu comisiunei petitiunale cu referintia la nr. 22 cur: in obiectulu recercarei Escelentiei Sale D-lui Ministru ung reg. de cultu si instructiune publica pentru alegerea unui representante confesionalu scolariu in senatele respective comitatense comunica, cum ca maioritatea comisiunei se invoiesce la alegerea unui senatoru confesionalu scolariu in senatulu comitatensu, crediendu că are numai de a controlá, ca se nu se faca ceva in daun'a scóloru confesionale, si ca castigandu unu dreptu de a fi reprezentata si religiuinea noastră in senatu nu e oportuna renunciarea de la acestu dreptu; éra parerea minoritatii e ca se nu aléga pentru senatulu scolariu comitatensu:

a) pentru că statutulu organicu ni dá dreptulu pentru sustinerea scóloru confesionale, pana-ce scrisórea D-lui Ministru si legea provocata anume art 38 de lege d'in 1868 numai permisivu si conditiunatu ierta subsisterea scóloru confesionale si tientesca la introducerea scóloru comunale;

b) pentu că comunitatile bisericesci romane in tóta dieces'a s'au dechiaratu pentru scóle confesionale si neavendu noi scóle comunale, alóssulu confesionalu in senatulu scolariu comitatensu nu ar avé de a aperi interese pentru scóle comunale nationale. Dar altu-cum comisiunea a decisu, a tiené in suspensu caus'a acést'a, pana candu pe calea telegrafica se va capetá respunsu dela sinodulu din Aradu, ca se se scia parerea séu decisiunea aceluia, si fiindu că astadi a sositu respunsu, că sinodulu din Aradu s'a dechiaratu se nu aléga, se afla oportunu a pasi solidariu.

Sinodulu desbatendu objeptulu acest'a, s'a dechiaratu ca din susatinselu motive ale minoritatii, nu alege in senatulu scolariu comitatensu.

68. Reportatoriulu comisiunei petitiunale cu provocare la Nr. 23 cur. in caus'a scóloru gr. or. confesionali din comunele montane a societatii drumulu de feru, impartasiesce parerea comisiunei, ca această cauza se se strapuna senatulu scolariu si acest'a castigandu si datele necesarie pentru informatiune perfecta se decida fara vatemarea statutulu organicu.

Parerea comisiunei se primesce si actele se transpunu la senatulu scolariu.

69. Reoortatoriulu comisiunei petitiunale cu referintia la Nr. 24 cur. in caus'a statutulu organicu bisericescu sanctionatu cu unele modificatiuni pentru frontari'a militara, prin care se sustiene influinti'a de pana acum'a, impartasiesce urmatórea resolutiune:

Sinodulu eparchialu cu parere de reu trebuie se constateze, că statutulu organicu adoptatu prin congresulu mitropolitanu s'a inartitu prin Majestatea Sa cu unele modificatiuni facute unilateralmente prin Dlu Ministru de resbelu si prin Dlu Ministru de cultu a Ungariei si des'i sinodu-lu eparchialu tiene că pastrarea intereseloru si drepturiloru bisericesci, cari atingu biserica intréga, se tiene de competint'a congresulu mitropolitanu ca corpu reprezentativu a bisericei intregi, totusi sinodulu recunoșce de detorintia sa si pana atunci, candu congresulu mitropolitanu va fi coadunatu a de-

chiará din partea sa că procedur'a susnumitiloru Dni Ministri atacandu esentialmente principiulu autonomiei garantate biserice prin art. de lege 9. din 1868. este neconsumatória cu legea, si deci doresce ca congresulu mitropolitanu luandu la desbatere din temeiu cestiunea această vitala pentru biseric'a noastră, se puna in lucrare tóte medilócele legali pentru pastrarea dreptulu legalu a biserice, spre ce scopu presedintele este recercatu, ca se faca representatiune motivata catra congresulu nationalu, si in ace'a se desvalésca paragrafele opuse din statutulu organicu cu dovedi speciali, ca asiá congresulu nationalu se aiba informatiune perfecta.

Acést'a resolutiune după o dispnta mzi multu pentru straformarea formei stilistice, s'a primitu după stilisarea comisiunei.

70. Reportatoriulu comisiunei petitiunale cu provocare la nr. 28 curinte in caus'a parochiulu Constantinu Paulovicu pentru despugubirea ceruta de pe timpul suspendarii sale propune ca se se predee consistoriulu spre pertractare competentu.

Parerea comisiunei se primesce.

71. Reportatoriulu comisiunei petitiunale cu provocare la nr. 29 cur. la rogarea deputatulu Ioanu P. Seimann. pentru imbunetatiunea sortii preotiloru propune, că se se iee la ordinea dilei de-o-data cu interpelatiunea deputatulu Constantinu Radulescu, facuta chiaru in acestu obje-tu.

Parerea comisiunei se primesce.

72. Reportatoriulu comisiunei petitiunale cu referire la Nr. 39. cur. a supr'a epistólei deputatulu Vincentiu Babesiu impartasiesce, că comisiunea petitiunala, luandu in consideratiune, că in sensulu statutulu organicu, sínódele eparchiali au se se tiena pe totu acelu timpu si că prin urmare unu representante alu pentru dóne sínóde eparchiali nu e in stare a corespunde detorintiei sale facia cu amendóne cercurile de alegere, se esprima in principiu pentru incompatibilitate, si primesce dechiararea D-lui Babesiu ca resignarea la alegerea sa in cerculu Cosiavei.

Propunerea acést'a se primesce, despre această se incunoscentiéza si Vincentiu Babesiu, éra presidulu va ingrigi pentru alegere noua.

73. Reportatoriulu comisiunei petitiunale cu provocare la nr. cur. 40 a supr'a rogarii lui Iosifu Popovicu si Dimitriu Novacu din Dent'a in caus'a comuneloru mestecate propune ca rogarea acést'a se se strapuna comisiunei emise din partea congresulu nationalu.

Parerea comisiunei se primesce.

(Va urmá.)

Concursu.

Pofindu-se unu capelanu in parochia gr. or. Carnecea, protop. Oravitii, prin această se serie concursu:

Dotatiunea va fi 10 lantie de pamentu si 1/2 din veniturile parochiale.

Concurentii sunt avisati a-si trimite reursele conformu statulu org. §. 13. oelu multu pana in 7 Juniu s. v. Domineca taturoru santiloru, adresate D. Protop. din Oravitia, spre pasire la alegere.

Carnecea 13 maiu 1870.

In contielegere cu D. protop. Tractualu I. Popovicu. (3—3)

Comitetulu parochialu.

Cursurile la burse de Viena.

(Dupá inscintiarea telegrafica din 6 juniu.)

Imprum. de statu convertatu cu 50/0 60.20 Imprum. nationalu 69.85 Actiuniló de-creditu 253 70; — sortiurile din 1860: 96.40 sortiurile din 1864: 116.90; Obligatiuniló desarsarcinarii de pamentu, cele ung. 79.75; banatica 78.75; transilv. 76.25 bucovin. 73.25 argintulu 120.25; galbenii 5.77 napoleonii 9.75.